

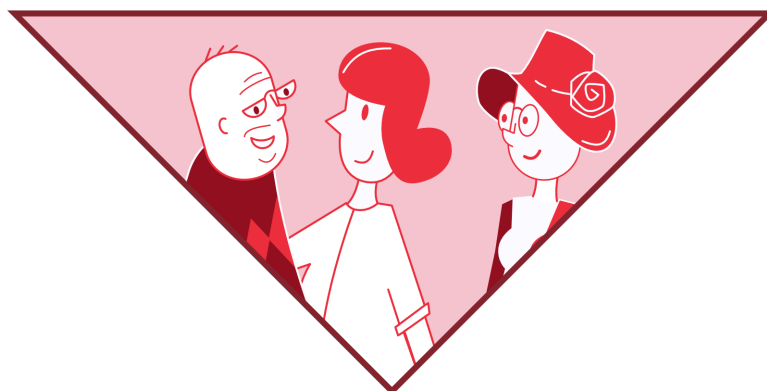
Referentiepersoon wonen en leven

In zijn referentierol werkt de begeleider wonen en leven aan een organisatiecultuur waarbij kwaliteit van wonen en leven een volwaardige plaats krijgt, ondanks de grote zorgbehoefte van bewoners. Deze rol is anders dan de andere omdat ze zich afspeelt in relatie met de andere medewerkers en de organisatie, en niet rechtstreeks met de bewoner.

De referentiepersoon wonen en leven neemt initiatieven die medewerkers stimuleren zorg te dragen voor huiselijkheid en aandacht te hebben voor respect, privacy, autonomie, participatie, inspraak, zelfbeschikkingsrecht en zinvolle

tijdsbesteding van de bewoners. Hij zorgt ervoor dat deze thema's structureel ingebouwd worden in de werking en in het overleg. Hij zorgt voor vorming hierover en stimuleert de kritische reflectie op en bijsturing van structuren, procedures, visieontwikkeling, het bevorderen van overleg en samenwerking, ...

Het creëren van de voorwaarden opdat wonen, leven en zorg een evenwaardige plaats krijgen, is zijn focus.

FICTIEVE GETUIGENIS

Referentiepersoon wonen en leven

"Ik geef vorm aan het wonen en even in huis. Ik bedenk met de medewerkers wat we kunnen doen. Sinds vorige maand zijn we gestart met het wekelijks meerwaardeontbijt. Afspraken zijn: Een verzorgde tafel, mét tafelkleed. Zo weinig mogelijk bedienen, maar alles zo neerzetten dat het bereikbaar is voor de bewoners. Niets opleggen ook en niet ingrijpen als iets volgens onze normen misloopt. Bijvoorbeeld wanneer een bewoner zijn handen afveegt aan het tafelkleed, laat ik dit gebeuren zonder in te grijpen. Ingrijpen zorgt dikwijls voor meer frustratie bij sommige bewoners en dat is volgens mij terecht. En gezellig bij de bewoners zitten om een praatje te maken. Een eindtijd voor het ontbijt is er niet. We voegen dus elementen toe aan het reguliere ontbijt dat door het team wordt verzorgd. Eigenlijk is het een oefening en een sensibilisering. We willen kijken welke elementen men kan en wil meenemen naar het reguliere ontbijt.

In mijn referentierol breng ik kennis en kunde binnen. Ik ben de luis in de pels die aandacht vraagt voor wonen en leven. Ik zorgde ervoor dat er het bij bewonersbesprekingen systematisch hebben over tijdsbesteding buiten de georganiseerde activiteiten en hoe we dit kunnen ondersteunen. De medewerkers zijn mijn doelgroep. Ik zit mee op het overleg, ik voer systemen in zoals aandachtspersonen. Ik zorg dat er op tijd en stond vorming is voor hen over kwaliteit van wonen en Leven. Weet je? Eigenlijk is er niets zo belangrijk in huis. Mijn droom is dat we een echt woonhuis worden, waar zorg en therapie ingeroepen wordt als het nodig is."

Bewoner

"Naar het schijnt zit die begeleider wonen en leven ook regelmatig in vergaderingen. Maar ik heb daar geen zicht op. 't Schijnt dat hij soms eens moeilijk doet. Naar mij toe is hij altijd heel vriendelijk hoor. Hoewel, soms zegt hij vreemde dingen. Onlangs vroeg hij mij: "Hoe zou je het vinden mochten enkele medewerkers hier in een appartement in huis komen wonen?" Ik vermoed dat hij soms helemaal anders naar de dingen kijkt dan zijn collega's.

Ik weet wel dat hij ervoor gezorgd heeft dat we nu een aandachtspersoon hebben. Dat is wel handig. Ik weet dat ik hem mag aanspreken voor de speciallekes.

De begeleider heeft naar het schijnt ook gezorgd voor het wekelijkse meerwaardeontbijt. Ik geniet daar wel van: de sfeer, de huiselijkheid, de rust, ... De tijd die genomen wordt om te ontbijten is fantastisch, iedereen kiest zelf wanneer hij of zij het ontbijt aanvat. Op zo'n momenten is het bijna zoals het zondagse ontbijt thuis! Jammer dat het niet elke ochtend zo kan. Ik zeg regelmatig eens aan de zorgkundigen dat ze een tasje koffie krijgen van mij als ze er komen bijzitten. Maar dat is moeilijk, ze hebben ook zoveel werk hé."

Functieomschrijving

De referentiepersoon wonen en leven sensibiliseert de interdisciplinaire teams voor aandacht voor wonen en leven, ook tijdens zorgactiviteiten; organiseert vorming of geeft zelf vorming omtrent wonen en leven. Hij luistert naar bewoners, medewerkers en leidinggevendenden wanneer het gaat over factoren die kwaliteit van wonen en leven in de weg zitten en zoekt hier in overleg met hen gepaste oplossingen voor. Hij zorgt ervoor dat wonen en leven in de plannings- en opvolgingsystemen aandacht krijgt. Hij volgt vormingen omtrent wonen en leven en houdt relevante documentatie bij. Hij overlegt met andere WZC over probleemoplossingen aangaande het wonen en leven in het WZC. Hij doet dit voor het geheel van de organisatie of vervult deze rol op het niveau van de wooneenheid, afhankelijk van zijn plaats in de organisatie. De veranderingen die hij op gang brengt kunnen een grote structurele impact hebben, maar kunnen ook in hun bescheidenheid zeer waardevol zijn.

Specifieke (agogische) talenten

1. Sterk in het in open dialoog treden met collega's die werken vanuit andere waarden en normen
2. Goed in het stimuleren van kwaliteitsgericht denken binnen een multidisciplinair team
3. Hij is sterk in het creëren van beweging en vernieuwing

Betekenis van deze rol

Er ontstaat een rijke leefomgeving; bewoners kunnen het eigen leven blijven invullen volgens eigen waarden en verwachtingen en bijgevolg de voor hen belangrijke rollen opnemen; bewoners en hun familieleden voelen zich snel thuis in het WZC omdat institutionele hinderpalen om het eigen leven vorm te geven verdwenen zijn én de rijkdom van de leefomgeving een zinvolle levensinvulling mogelijk maakt.

Mogelijke handvaten voor de referentiepersoon wonen en leven

Het Participatorisch Actie Onderzoek (PAR)

Het participatorisch actie onderzoek is een methodiek om bewoners meer structureel een stem te geven in het woonzorgcentrum. Dit houdt in dat in een WZC wekelijks een groep van ongeveer tien bewoners samenkomen om over het woonzorgcentrum te praten. Deze bewoners gaan samen in gesprek over hun leefsituatie en ervaringen in het woonzorgcentrum.

Deze gesprekken brengen mogelijke problemen of verbeterpunten in de werking van het WZC aan het licht. Wanneer men een verbeterpunt heeft afgelijnd, gaan de bewoners samen nadenken over hoe deze verbeteringen vorm te geven. Ook actiepunten die het woonzorgcentrum kan invoeren, worden afgelijnd. Vervolgens volgen de bewoners de implementatie van de voorstellen op tijdens de PAR-bijeenkomsten en bekijken ze waar eventueel bijgestuurd moet worden. Een moderator leidt alle sessies en waakt erover dat de sessies vlot verlopen, maar hij mengt zich bewust niet in de inhoudelijke discussie. Het grote verschil met een klassieke gebruikersraad is dat het hier om een verbeteringsproces gaat. Deze methodiek werd ontwikkeld door Lien Van Malderen, onderzoekster aan de VUB.